

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ

**Αν δεν ελπίζουμε
θα πέσουμε όλοι στα
κρεβάτια με κατάθλιψη**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου-Δρουσιώτου
antigoni.drousiotou@phileleftheros.com

Είναι ρομαντικός όχι κυνικός. Κρατάει τη φωτιά αναμμένη. Γιατί, όπως λέει, αν δεν ελπίζουμε θα πέσουμε όλοι στα κρεβάτια με κατάθλιψη, ή θα γίνουμε μέρος του κυνισμού. Αυτός είναι ο Στέλιος Κούλογλου, ο ευρωβουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ και πρώην δημοσιογράφος, ο οποίος δεν έβλεπε τη δημοσιογραφία ως ένα απλό επάγγελμα, αλλά ήταν γι' αυτόν ένας τρόπος ανάδειξης κοινωνικών, πολιτικών και παγκόσμιων προβλημάτων. Όπως και τώρα η ηθική του στο Ευρωκοινοβούλιο.

-Η ημερίδα «Ψευδείς Ειδήσεις: Φαινόμενο χειραγώγησης στον σύγχρονο κόσμο» που διοργάνωσαν το Γραφείο Ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων, η Ένωση Συντακτών, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης και η Επιτροπή Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας, σας έφερε στην Κύπρο.

Η Ευρώπη είτε θα αλλάξει είτε θα βουλιάξει. Δεν πρέπει να βουλιάξει, διότι είναι η πιο σημαντική πολιτική εφεύρεση των τελευταίων αιώνων

-Ναι και μου έκανε εντύπωση πόσο πολύς κόσμος την παρακολούθησε. Η παρουσία τόσο νέων, κυρίως φοιτητών δημοσιογραφίας, δείχνει πως υπάρχει ένα ενδιαφέρον και αυτό εδραιώνει την πεποίθησή μου ότι η νέα γενιά δημοσιογράφων είναι καλύτερη από τις προηγούμενες.

-Κάποιοι λένε ότι είναι η γενιά του «copy - paste».

-Είναι η γενιά που ξέρει περισσότερες ξένες γλώσσες, που είναι ανοικτή προς τον έξω κόσμο, είναι η γενιά του Erasmus. Πιστεύω σε αυτή. Αυτά τα παιδιά μεγάλωσαν μέσα στην κρίση και αυτό τους έχει οπλίσει με μια εμπειρία που δεν είχαμε εμείς.

-Μαθαίνουμε από την ιστορία;

-Δεν μαθαίνουμε δυστυχώς και το βλέπω αυτό παντού, στην Ελλάδα, στην Κύπρο, στη Γερμανία.

-Γιατί;

-Γιατί οι μνήμες σβήνουν με τον χρόνο και παραλάσσονται ανάλογα με τις εξελίξεις και το ποιος είναι ο ισχυρός της εποχής. Οι Γερμανοί ξαφνικά βρέθηκαν να είναι, για κάποιους λόγους συγκυρίας, οι πιο ισχυροί αυτή τη στιγμή και έμαθαν ότι είχαν υποσχεθεί να κάνουν μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

-Η Γερμανία μετά τις εκλογές είναι πιο αποδυναμωμένη;

-Για τη Μέρκελ είναι η αρχή του τέλους. Όλες οι πολιτικές που επέβαλε στην Ευρώπη και στη Γερμανία τελικά γύρισαν εις βάρος της, έθρεψαν την ακροδεξιά.

-Πληρώνει το ότι στήριξε το μεταναστευτικό;

-Βεβαίως, το μεταναστευτικό λειτούργησε ως καταλύτης, αλλά αν εξετάσουμε προσεκτικά τα αποτελέσματα των εκλογών βλέπουμε ότι ήταν καταλύτης σε μια κοινωνική ανασφάλεια, δυσαρέσκεια και οργή. Για παράδειγμα, η ακροδεξιά στη Γερμανία αυξήθηκε στις ανατολικές περιοχές που δεν είχαν προσφυγικό πρόβλημα. Βλέπουμε να αυξάνεται η ακροδεξιά σε χώρες που δεν έχουν υποδεχτεί ούτε έναν πρόσφυγα, για παράδειγμα στην Τσεχία, Πολωνία κ.λπ.

-Η άνοδος της ακροδεξιάς δείχνει μια αποτυχία;

-Αυτό παθαίνουν όσοι παραμελούν τους φτωχούς. Η Μέρκελ έκανε το ίδιο: το 20% των Γερμανών ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας σε μια χώρα, η οποία κατά τα άλλα θα μπορούσε να ευημερεί. Κι όμως το 1% γίνεται πλουσιότερο και το 99% φτωχότερο. Αυτό δημιουργεί οργή, θυμό, ανασφάλεια που εκμεταλλεύεται η δεξιά. Βλέπουμε στη Γαλλία για παράδειγμα να κερδίζει η ακροδεξιά από τα λαϊκά στρώματα, να φεύγουν ψηφοφόροι του παλιού κομμουνιστικού κόμματος και να πηγαίνουν προς την ακροδεξιά.

-Αυτό είναι τρέλα της ιστορίας;

-Ναι, αλλά εξηγήσιμη! Για παράδειγμα, η ακροδεξιά στην Ελλάδα είχε ένα ποσοστό 7% ακόμα και τις χειρότερες για αυτήν εποχές, τρία χρόνια μετά

ΦΩΤΟ: ΣΤ. ΚΟΥΡΑΖΗΣ

Ν' αποφασίσουμε τι θέλουμε

-Η Ελλάδα πάει σε πρόωρες εκλογές;

-Όχι. Η κυβέρνηση Τσίπρα θα είναι η πρώτη που θα ολοκληρώσει τη θητεία της μετά την τετραετία 2000-2004.

-Ο κόσμος έχει απελπισμένα κουραστεί.

-Δικαιολογημένα. Δύσκολα θα έλθει η επόμενη μέρα. Όσο περισσότερα χρωστάς τόσο πιο δύσκολα και αργά βγαίνεις από το βούρκο. Αλλά θα βελτιωθεί η κατάσταση, άλλωστε η Ελλάδα χρεοκόπησε 4-5 φορές.

-Αυτή η γενιά θα ζήσει την Ελλάδα της ευημερίας;

-Νομίζω ναι, ήταν ένας οικονομικός πόλεμος αυτό που έγινε, μεγάλες καταστροφές που έχουν χτυπήσει περισσότερο τους νέους, αλλά το βλέπω κι από την Κύπρο, όταν ξεκίνησε η ανάκαμψη έρχεται πιο γρήγορα από ό,τι περίμενες.

-Βλέπετε λύση του Κυπριακού;

-Η ελπίδα πεθαίνει τελευταία. Πολύς φορές μιλήσαμε για τελευταία ευκαιρία και να που παρουσιάζονται συνέχεια καινούργιες. Ο χρόνος όμως είναι αδιώθητος, γι' αυτό κάποια στιγμή πρέπει να σοβαρευτούμε και να αποφασίσουμε τι ακριβώς θέλουμε. Αν θέλουμε λύση και αν ναι τι λύση. Πόσες ακόμα ευκαιρίες πρέπει να χαθούν για να καταλάβουμε ότι η ιστορία καμιά φορά περνά, μας χαμογελά και πρέπει να της χαμογελάσουμε αντί να είμαστε μωτρωμένοι;

-Αυτό δείχνει και το νέο σας βιβλίο «Μαρτυρίες από τη Δικτατορία και την Αντίσταση».

-Είναι μια συλλογή μαρτυριών σε πρώτο πρόσωπο για τη δικτατορία, όχι μόνο από τους μικρούς άγνωστους ήρω-

ες της αντίστασης αλλά και από τους ανθρώπους που οργάνωσαν το πραξικόπημα της Χούντας και όλους τους Αμερικανούς διπλωμάτες που υπηρετούσαν τότε στην Αμερικανική Πρεσβεία. Έχω και μια συγκλονιστική μαρτυρία για την Κύπρο ενός Αμερικανού διπλωμάτη του Τομ Μπόγιαντ, ο οποίος ήταν επικεφαλής του State Department για το Κυπριακό. Ταξίδεψε στην Αθήνα μετά το πραξικόπημα στην Κύπρο αλλά πριν την εισβολή για να πείσει τον Ιωαννίδη να κάνει κάποιο βήμα ώστε να αποτραπεί η εισβολή. Οι διάλογοι με τον Έλληνα δικτάτορα είναι αποκαλυπτικοί.

-Το τελευταίο σας ντοκιμαντέρ ήταν το «Πεθαίνοντας στο Ήλιο»...

-Αναφέρεται στη δύναμη του χιούμορ και της σάτιρας στην πολιτική δράση. Προβλήθηκε στους κινηματογράφους στην Αθήνα, τώρα παίζεται στη Θεσσαλονίκη, σε άλλες πόλεις της Ελλάδας και σε πολλές χώρες στο εξωτερικό.

-Αναφέρατε στην επίθεση στο γαλλικό σατιρικό περιοδικό Charlie Hebdo που στοχοποιήθηκε από τους τζιχαντιστές για το χιούμορ του;

-Ναι, μια από τις ιστορίες είναι αυτή του Charlie Hebdo. Είχα κάνει την τελευταία βιντεογραφημένη συνέντευξη με τον διευθυντή του Charlie Hebdo τον οποίο δολοφόνησαν. Ετοιμάζα μια σειρά εκπομπών για τη λογοκρισία, την οποία δεν μπόρεσα να προβάλω διότι έκλεισε η ΕΡΤ και μου έμεινε το υλικό. Στη συνέντευξη θίγονται όλα τα ερωτήματα για τη λογοκρισία, τις απειλές των ισλαμιστών, το φόβο. Ήταν μια συνέντευξη προφητική.

Τα fake news υποκρύβουν πολιτικό ή οικονομικό όφελος

« Το σύστημα της οικονομικής ολιγαρχίας είναι πολυπλόκαμο και δυνατό, είναι σαν τη Λερναία Ύδρα, κόβεις ένα κεφάλι και σου πετάγονται δέκα

την πτώση της χούντας με την προδοσία της Κύπρου: πήρε 7% όσο και η Χρυσή Αυγή σήμερα. Είναι συχνά οι ίδιες οικογένειες, μερικοί συνεργάτες των Γερμανών και θιασώτες της χούντας.

-Με αυτά τα δεδομένα πώς πάει η Ευρώπη;

-Νομίζω ότι δεν πάει καλά, η Ευρώπη είτε θα αλλάξει είτε θα βουλιάξει. Δεν πρέπει να βουλιάξει διότι είναι η πιο σημαντική πολιτική εφεύρεση των τελευταίων αιώνων, αλλά μπορεί να μείνει στη μέση λόγω της μη εφαρμογής της ιδέας, δηλαδή λόγω της επικράτησης ξανά των εθνικών εγωισμών και συμφερόντων. Το κακό ξεκίνησε σε σημαντικό βαθμό από την οικονομική κρίση του 2008 όπου αντί να υπάρξει στοιχειώδης αλληλεγγύη, ξαφνικά στοχοποιήθηκαν ολόκληροι λαοί, ο Ευρωπαϊκός Νότος. Ήλθε το σύνθημα από το Βερολίνο «ο σώζων εαυτόν σωθήτω» και παράλληλα αναπτύχθηκε ένας γερμανικός οικονομικός εθνικισμός.

-Ποιος θα φέρει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση;

-Επειδή πρέπει πάντα να μην χάνουμε την αισιοδοξία μας νομίζω ότι οι προτάσεις Μακρόν και γενικά όλο αυτό το πνεύμα που εκφράζει κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση. Αν οι προτάσεις γίνουν δεκτές κυρίως από το Βερολίνο, θα έχουμε μια αλλαγή προς το καλύτερο. Βέβαια το διεθνές πολιτικό περιβάλλον δεν βοηθά, υπάρχει ο Ντόναλντ Τραμπ, οι Κινέζοι, ο φόβος ότι αν διατηρηθούν τα κοινωνικά δικαιώματα, η Ευρώπη δεν θα είναι πλέον ανταγωνιστική.

-Αφήσατε τη δημοσιογραφία για την Ευρωβουλή, απογοητευτήκατε;

-Θεωρώ ότι κάνω περίπου τα ίδια πράγματα από άλλο μετερίζι, δηλαδή εξακολουθώ να λέω την αλήθεια, γυρίζω ντοκιμαντέρ, αρθρογραφώ. Ποτέ άλλωστε δεν έβλεπα τη δημοσιογραφία ως ένα απλό επάγγελμα, ζούσα από εκεί, αλλά ήταν για μένα ένας τρόπος ανάδειξης κοινωνικών, πολιτικών και

παγκόσμιων προβλημάτων. Τώρα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εργάζομαι για να προστατευτούν οι μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος, διοργάνωσα για αυτό τον σκοπό φεστιβάλ ταινιών στις Βρυξέλλες, την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη -ελπίζω να το οργανώσουμε και στην Κύπρο-. Οργανώω συνεχώς ημερίδες για την ιστορία της Ελλάδος, συμμετέχω ενεργά στις προσπάθειες για τον περιορισμό της παγκόσμιας φοροδιαφυγής/αποφυγής, πιέζω την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την «αδράνεια» της απέναντι στη φήμιση δημοσιογράφων στην Τουρκία. Μετά από πρότασή μου θα καθιερωθεί ένα βραβείο για την ελευθερία της έκφρασης και την προστασία όσων που αγωνίζονται γι' αυτή, μετά την ωμή δολοφονία της Μαλτέζας δημοσιογράφου Ντόνι Καρούνα Γκαλιζία. Θα το κάνει η Ομάδα της Αριστεράς και θα δώσουμε το πρώτο βραβείο το 2018.

-Κάνετε μια ημερίδα στις Βρυξέλλες για τις ψευδείς ειδήσεις;

-Ναι, είχε μεγάλη επιτυχία. Είχα καλέσει μια δασκάλα, η οποία κάνει ένα πρωτότυπο πείραμα σε ένα δημοτικό σχολείο όπου μαθαίνει τα παιδιά ψηφιακή γραφική ανάγνωση. Τους μαθαίνει δηλαδή πώς να προσεγγίζουν τις ειδήσεις, να μάθουν να ξεχωρίζουν τι είναι αλήθεια και τι ψέμα, να μην καταπίνουν τίποτα αμάσητο. Να είναι σκεπτόμενοι πολίτες.

-Τι είναι τα fake news, παραπληθητικές ειδήσεις, μη επαρκώς επιβεβαιωμένες, ή χαλκευμένες ειδήσεις που κρύβουν σκοπιμότητα;

-Είναι από όλα. Αυτοί που τα κάνουν είναι για κάποιο οικονομικό ή πολιτικό όφελος. Και συχνά δεν είναι τα ΜΜΕ ή τα social media που τα διαδίδουν. Τις προάλλες ακροδεξιό χουλιγκάνοι του ΑΠΟΕΛ είχαν αναρτήσει ένα πανό που έγραφε ότι είναι ψέμα οι νεκροί του Πολυτεχνείου. Διέδιδαν fake news με ένα πανό στο γήπεδο!

-Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί;

-Η αντιμετώπιση πρέπει να είναι μεσοπρόθεσμη. Οι δημοσιογραφικές ενώσεις μπορούν να πάρουν περισσότερα μέτρα για τα μέλη τους. Το Ευρωκοινοβούλιο αυτή τη στιγμή έχει ξεκινήσει μια διαβούλευση για τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης και τις ψευδείς ειδήσεις, αλλά δεν νομίζω ότι θα οδηγήσει σε πολύ συγκεκριμένες οδηγίες. Αυτό που θα μπορούσε να κάνει ήταν να δώσει ορισμένες κατευθύνσεις εκπαιδευτικής - στρατηγικής αντιμετώπισης. Κατά τ' άλλα μπορεί να οπασταληθεί σε τεχνικό τύπου ιστορίες.

-Το Brexit στηρίχθηκε σε ψευδείς ειδήσεις;

-Ναι, αλλά θα ήταν λάθος να αποδώσουμε τη νίκη του Brexit όπως και την εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ σε αυτές. Η νίκη του Brexit έχει τις ίδιες κοινωνικές αιτίες με την εκλογή Τραμπ. Δηλαδή υπάρχει μια εργατική τάξη, η οποία έχει βρεθεί σε απόγνωση και μια μεσαία τάξη η οποία διολισθαίνει κοινωνικά, νέοι οι οποίοι καλούνται να ζήσουν χειρότερα από ό,τι οι γονείς τους, που συμβαίνει για πρώτη φορά στην ιστορία μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Γι' αυτό βλέπεις κανείς να ψηφίζουν Ντόναλντ Τραμπ λευκοί

Αμερικανοί εργάτες στις ξεχασμένες πολιτείες και το Brexit ο Βρετανός ψηφοφόρος εκτός Λονδίνου που έχει απημερώσει με την ολιγαρχία του 1%.

-Με τους μετανάστες, τους «άλλους» να μετατρέπονται σε φόβητρο για να κερδίζουν ψήφους;

-Ναι, σε όλες τις περιπτώσεις. Υπάρχει ο φόβος ότι αυτοί θα έλθουν να μου πάρουν το ψωμί μου, με απειλούν. Βλέπει κανείς την ίδια εκλογική συμπεριφορά και στη Γερμανία από τα ίδια κοινωνικά στρώματα.

-Είστε μέλος της Επιτροπής του Ευρωκοινοβουλίου για τα Panama Papers και φέρατε στο φως τη διαφθορά στον χώρο του αθλητισμού.

-Ναι, είναι μέρος της οικονομικής ολιγαρχίας, η οποία κάνει ό,τι θέλει σχεδόν ανεξέλεγκτα. Είναι μια από τις μεγαλύτερες κοινωνικές αδικίες. Το σύστημα είναι πολυπλόκαμο και δυνατό, είναι σαν τη Λερναία Ύδρα, κόβεις ένα κεφάλι και σου πετάγονται δέκα. Πιστεύω ότι κάποια στιγμή θα καταφέρουμε να το αλλάξουμε, γιατί υπάρχει μια αυξανόμενη δυσαρέσκεια για αυτό το σύστημα που είναι τόσο άδικο. Ζητά από τους ίδιους συνεχώς να σφιγθούν το ζωνάρι, τη στιγμή που κάποιοι κερδοσκοπούν. Δεν μπορεί ο Μέσι ή ο Ρολάντο να κερδίζουν 300 εκατομμύρια τον χρόνο και να φοροδιαφεύγουν. Είναι εξοργιστικό και δείχνει την ανθρώπινη απληστία. Πρέπει να υπάρξουν νόμοι τους οποίους όλοι να σεβονται. Πρέπει να αλλάξουμε τους κυβερνώντες, να βάλουμε ανθρώπους νέους, αδιάφθορους.

-Μιλάτε για έναν κόσμο ονειρικά πλασμένο, μήπως ουτοπικό;

-Μα αν δεν ελπίζουμε θα πέσουμε όλοι στα κρεβάτια με κατάθλιψη, ή θα γίνουμε μέρος του κυνισμού. Εγώ είμαι ρομαντικός όχι κυνικός. Κρατάμε τη φωτιά αναμμένη.